

Téma: Stylistické jazykové prostředky

Vypracovala: Mgr. Jana Pilařová

TENTO PROJEKT JE SPOLUFINANCOVÁN EVROPSKÝM SOCIÁLNÍM FONDEM A STÁTNÍM ROZPOČTEM ČESKÉ REPUBLIKY.

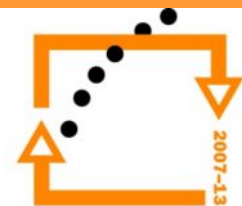
Spisovná slovní zásoba

1. Slova **slohově nezabarvená (neutrální)**

2. Slova **slohově zabarvená**

a) Hovorová – užívaná v neoficiálních spisovných projevech mluvených i psaných (vyprávění, soukromé dopisy)

Př. motorák, muzika, nakouknout, pololetky

Slova slohově zbarvená

b) Knižní – užívaná hlavně ve slavnostních projevech mluvených a v oficiálních projevech psaných, v odborné literatuře, úředních a obchodních dopisech

Př. šat, chrabrý, nýbrž, zavítat někam, dle, necht'

Slova slohově zbarvená

c) Básnická (poetismy) – vznikaly jako obměny slovních podob pro umělecké vyjádření

Př. Luna, vesna, oř, modrojas, ručeť,

d) Odborná (termíny) – slova a sousloví pojmenovávající pojmy z různých vědních oborů

Př. Množina, květenství, skloňovat, nemovitost

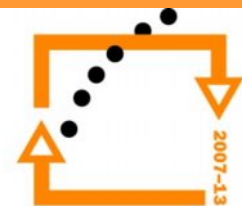
Nespisovná slovní zásoba

1. Slova z **obecné češtiny** – soukromé neoficiální mluvené projevy

Př. Fajnový, extra, švindlovat, jo, flaška

2. **Nářeční** slova – v některých místech

Př. Chodské **hyjta** – návštěva, lašské **krmáš** – posvícení

Nespisovná slovní zásoba

3. **Profesionální a slangová** slova – užívají je v neoficiálních projevech příslušníci povolání nebo členové zájmových skupin

Př. Slepák, gyps, prkýnka, bažant, čtverec, vytasit, bajle, degina, beton

4. **Argotická** slova – v projevech společensky vyřazených lidí, kteří se snaží utajit obsah sdělení

Př. Stříkačka, zatloukat, káča, perník

Dobově zabarvená slova

Historická slova (historismy) – pojmenovávají zaniklou skutečnost

Př. Gladiátor, brnění, palcát.

Zastaralá slova (archaismy) – přestala se v současném jazyce užívat a najdeme je jen ve starší nebo historické literatuře

Př. Ujec, silozpyt, sudlice, rukavičkářka

Neologismy – nově vytvořená nebo nově přejatá slova

Př. Fitnes, posilovna

Použitá literatura:

- TEJNOR, Antonín a kol. Český jazyk I-IV pro střední školy. Praha: SPN 1984. Dotisk 4. vydání. s. 47 - 50.